

Sygn. akt IXKz 314/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2013r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, w IX Wydziale Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – SSO Andrzej Walenta (spr.)

Sędziowie – SO Aleksandra Nowicka

SO Marzena Polak

Protokolant - st. sek. Sąd. Ewa Tylmanowska

przy udziale przedstawiciela (...) Urzędu Skarbowego w T. **Moniki Łukasiewicz**,

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko **D. S.** oskarżonej o przestępstwa skarbowe z art. 56§2 kks, art. 54§2 kks, art. 77§2 kk,

zażalenia **Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w T.** z dnia 30 lipca 2013r. na postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 23 lipca 2013r. o zwrocie sprawy oskarżycielowi w celu uzupełnienia istotnych braków postępowania przygotowawczego w sprawie VIIIK 14/13,

na podstawie art. 437§1 kpk

p o s t a n o w i a

1. utrzymać zaskarżone postanowienie w mocy;
2. zasądzić od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Toruniu) na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw M. G. kwotę 516,60zł. (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Toruniu orzekł o zwrocie sprawy (...) Urzędowi Skarbowemu w T. w trybie art. 339§3 pkt. 4 kpk, art. 345 kpk w zw. z art. 113§1 kks w celu uzupełnienia braków postępowania przygotowawczego wskazanych w tym postanowieniu.

Postanowienie to zaskarżył Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego zarzucając orzeczeniu obrazę art. 345§1 kpk w zw. z art. 113§1 kks poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i postanowienie o zwrocie akt sprawy finansowemu organowi postępowania przygotowawczego celem uzupełnienia istotnych braków postępowania, pomimo tego, iż w sprawie nie wystąpiły przesłanki uzasadniające zastosowanie tego przepisu.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Toruniu do merytorycznego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Zażalenie nie jest zasadne.

Oskarżyciel w swoim zażaleniu jest niekonsekwentny. Z jednej bowiem strony utrzymuje, że postępowanie przygotowawcze nie wymaga uzupełnienia, ale w końcowej części zażalenia zauważa, że gdyby Sąd po

przeprowadzeniu czynności dowodowych w istocie i jak należy rozumieć, uznawał konieczność przeprowadzenia innych dowodów to ma w tym zakresie nieograniczone możliwości. W istocie więc skarżący zauważa i dopuszcza ewentualność, że o ile zgromadzony w toku postępowania przygotowawczego materiał dowodowy może zawierać braki, to nie mają one charakteru istotnego, uniemożliwiającego wydanie wyroku.

Trudno nawet polemizować z takim stanowiskiem, gdyż w zasadzie niemal wszystkie czynności dowodowe przeprowadzane w postępowaniu przygotowawczym może przeprowadzić także sąd, ale takie rozumowanie przeczy celowości podziału procesu na etapy postępowania przygotowawczego i postępowania jurysdykcyjnego.

Należy w pełni zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, że obowiązujące przepisy proceduralne wymagają, aby w postępowaniu przygotowawczym wyjaśnić okoliczności sprawy. Fakt, że ustawodawca pominął zwrot wszechstronnie (tak jak było to uregulowane w poprzednim stanie prawnym) nie oznacza w żadnym wypadku braku konieczności tak przeprowadzonego postępowania.

Idąc natomiast tokiem rozumowania skarżącego można dojść do wniosku, że rolą postępowania przygotowawczego jest jedynie stwierdzenie popełnienia przestępstwa, ustalenie osoby podejrzanej i sporządzenie przeciwko niej aktu oskarżenia, zaś zebranie i przeprowadzenie istotnych, bo rzutujących na zamiar a tym samym winę, dowodów, należy do sądu. Otóż zdaniem sądu odwoławczego skierowana do sądu sprawa powinna być tak przygotowana na etapie postępowania przygotowawczego, by – przynajmniej teoretycznie – było możliwe jej rozpoznanie na jednym terminie rozprawy i nie było konieczne jej odraczanie w celu uzupełniania czynności dowodowych.

Natomiast postępowanie przygotowawcze przeprowadzone w tej sprawie nie czyni zadość tej zasadzie. Skarżący w żaden sposób nie odnosi się do zasadności zaleceń Sądu Rejonowego zawartych w zaskarżonym postanowieniu, ograniczając się jedynie do stwierdzenia, że materiał dowodowy sprawy jest kompletny, a przyczyną zwrotu sprawy do postępowania przygotowawczego nie może być weryfikacja zawartego w aktach sprawy materiału dowodowego. Skarżący nie kontrybuje jednocześnie w żaden sposób rozumowania Sądu Rejonowego zawartego w uzasadnieniu postanowienia, a tym samym uznać trzeba, że oskarżyciel także widzi konieczność przeprowadzenia dowodów wskazanych przez Sąd Rejonowy, tyle tylko, że winno to nastąpić w ramach postępowania jurysdykcyjnego bez sięgania po instytucję zwrotu sprawy celem jej uzupełnienia.

Słusznie akcentuje Sąd Rejonowy, że sprawa może budzić wątpliwości jeżeli chodzi o winę oskarżonej, a sytuacja taka wyklucza stosowanie trybu postępowania podczas nieobecności sprawcy jak to przewiduje art. 173§1 kks i art. 173§2 pkt. 1 kks. Jednocześnie zauważyć i podkreślić wypada, że oskarżyciel jak się wydaje zbyt pochopnie sięgnął po tryb przewidziany w art. 173§1 kks. Z informacji zawartych w aktach sprawy wcale nie wynika, że oskarżona przebywa za granicą, a jeżeli już, to miało to mieć miejsce do końca 2012r., co wynika z relacji konkubenta oskarżonej - k. 168 akt. Jest to pogląd tym bardziej zasadny gdy weźmie się pod uwagę, że zawiadomienie o terminie dzisiejszego posiedzenia przez Sądem Okręgowym zostało doręczone na adres w T. przy ul. (...), a przesyłka została doręczona adresatowi, co wynika ze zwrotnego potwierdzenia odbioru zawiadomienia o terminie posiedzenia.

Istota natomiast dowodów wskazanych przez Sąd Rejonowy, zasadności których skarżący nie kwestionuje, a których oskarżyciel nie przeprowadził w toku postępowania przygotowawczego może rzutować na winę oskarżonej, a sytuacja taka, co oczywiste wymaga szczególnej staranności w przeprowadzaniu czynności przygotowawczych. Wymaga to zgromadzenia i oceny dowodów tak, aby czynić zadość zasadzie prawdy obiektywnej. Natomiast nie może być tak, że jak to słusznie zauważa Sąd Rejonowy, oskarżyciel w istocie bezkrytycznie przyjmuje jedynie dokumentację, bez jakiegokolwiek próby jej weryfikacji poprzez inne dowody, w tym wyjaśnienia oskarżonej.

Odnosząc się do argumentacji skarżącego zauważyć także należy, że w postępowaniu przygotowawczym należy zebrać przynajmniej takie dowody, które uprawdopodobniają w znacznym stopniu winę oskarżonej. W tej sprawie zaś oskarżenie opiera się na swoistym domniemaniu jej winy na podstawie faktów wynikających tylko ze zgromadzonych dokumentów.

Z tych względów za niezbędne uznać należy uzupełnienie postępowania przygotowawczego w zakresie wskazanym przez sąd I-szej instancji.

Ratio legis uregulowania w procedurze karnej, które stosuje się także w postępowaniu karnym-skarbowym, instytucji „zwrotu sprawy prokuratorowi w celu usunięcia istotnych braków postępowania przygotowawczego” stanowi zasada ekonomii procesowej, a nie chęć przeniesienia obowiązku poszukiwania i przeprowadzania dowodów innych niż „niezbędne” z organów ścigania na sąd. (nota bene – postępowanie karne opiera się tylko na „niezbędnych” dowodach, gdyż dowody „zbędne” w myśl art. 170§1 pkt 2 i 3 kpk podlegają oddaleniu). W myśl tej zasady byłoby niecelowym zwracanie sprawy na etap postępowania przygotowawczego li tylko w celu przeprowadzenia tych czynności, których przeprowadzenia wprawdzie niesłusznie zaniechano w postępowaniu przygotowawczym, ale które mogą być przeprowadzone także przez sąd bez zbędnej zwłoki – tj. bez wyraźnego naruszenia zasad zwartości procesu i niezwłocznego rozpoznania sprawy na rozprawie. Cofnięcie sprawy do etapu postępowania przygotowawczego w takiej sytuacji sprzeciwiałoby się bowiem zasadzie ekonomii procesowej, której ma służyć instytucja zwrotu sprawy do postępowania przygotowawczego. Dlatego gdyby zakres zaskarżonego postanowienia ograniczał się jedynie np. do uzupełniającego przesłuchania oskarżonej czy świadków i tak zawnioskowanych przez oskarżyciela, to zażalenie oskarżyciela należałoby uwzględnić.

Jednakże ponieważ uzupełnienie postępowania przygotowawczego wymaga przeprowadzenia także innych, nowych dowodów postanowienie Sądu Rejonowego należało uznać za słuszne w całej rozciągłości i orzec jak w sentencji niniejszego postanowienia.

POUCZENIE – Na powyższe postanowienie zażalenie nie przysługuje